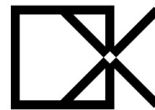

3 manieren van
ONTWERPEN AAN DE ONDERGROND

Jens Jorritsma
21 november 2023

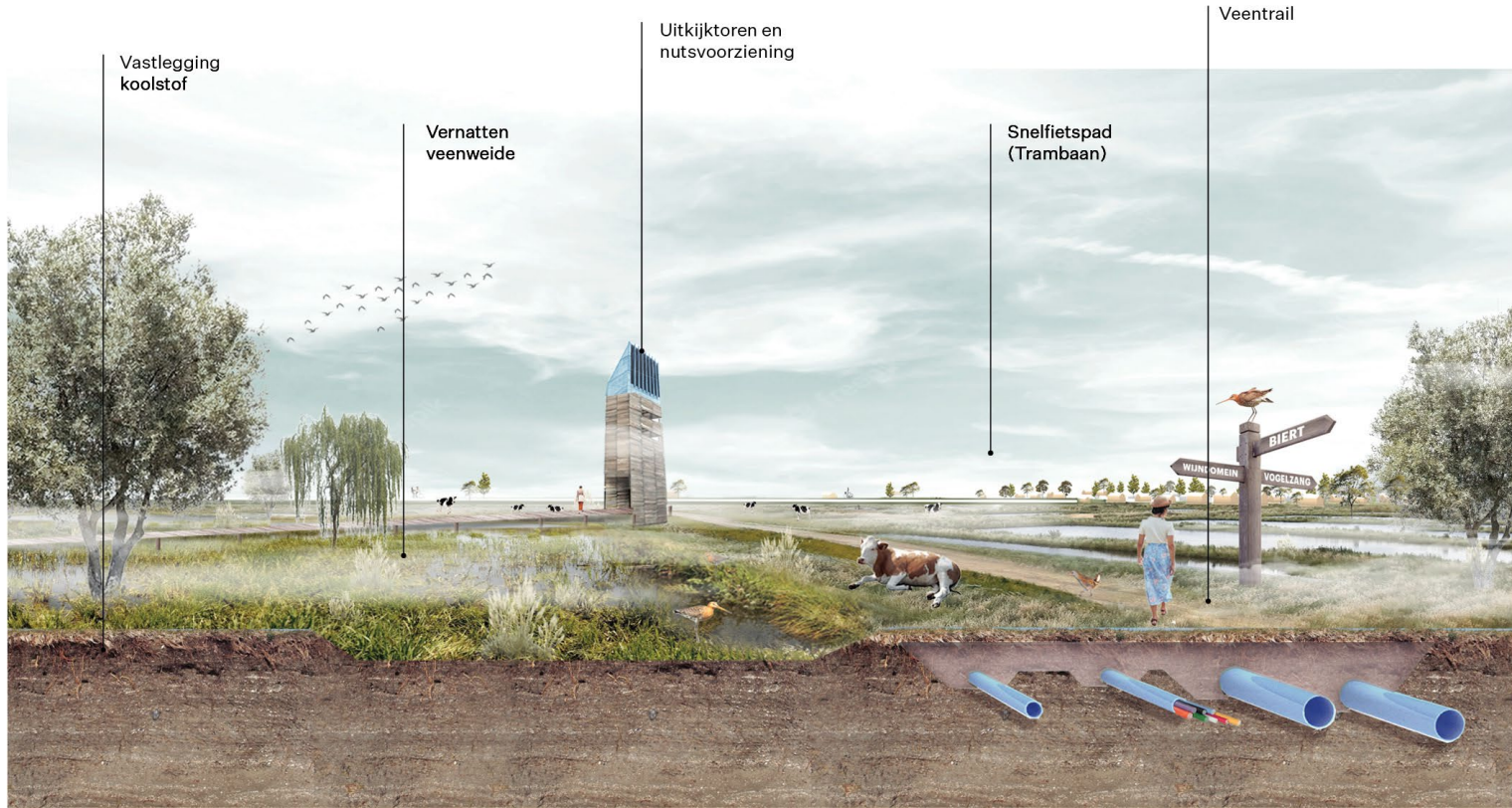
OBSCURA

masterplan merwehavens

i.o.v. gemeente Rotterdam

delta-rijn corridor

i.o.v. Provincie Zuid Holland

3 projecten, 3 benaderingen

INSPIREREN

stad x ruimte

(2021)

ACTIVEREN

vertical puzzle

(2022)

AGENDEREN

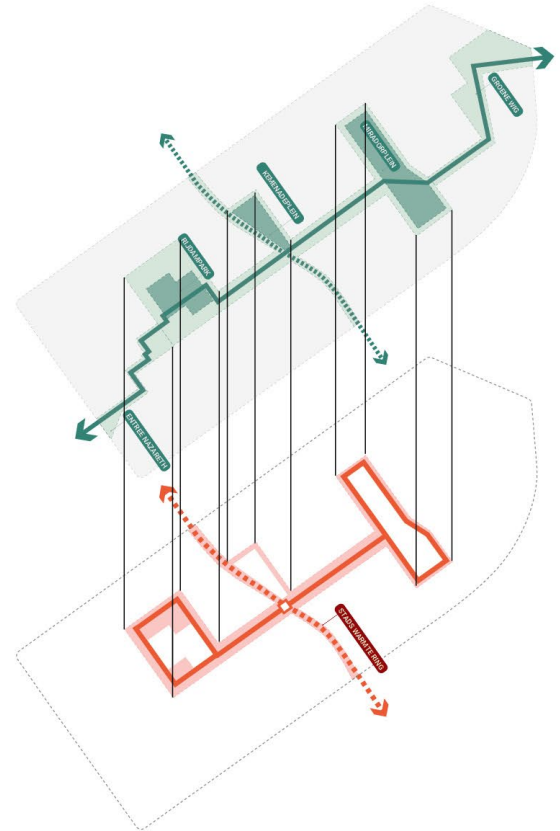
operatie zakkende stad

(2023)

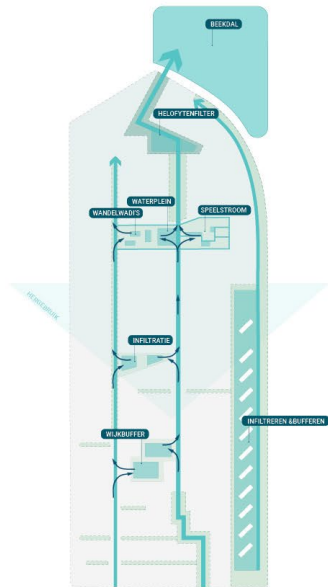
STAD X RUIMTE

ondergrond = bovengrond

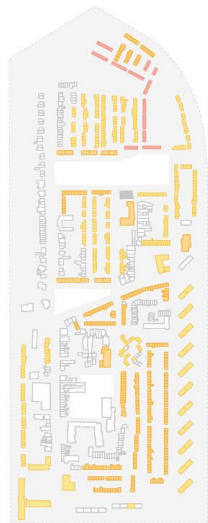

stapeling opgaven

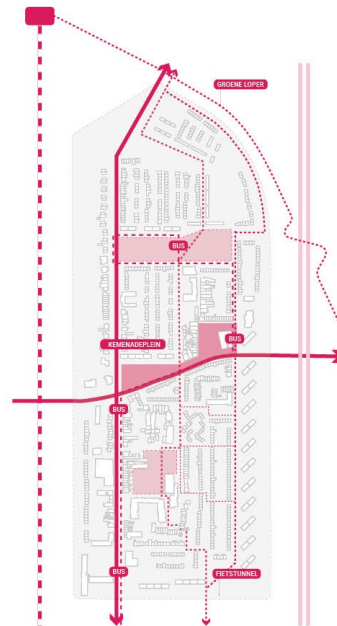
KLIMAAT EN WATER

+

SLOOP / VERDICHTING

+

MOBILITEIT

+

ONDERGRONDSE INFRA

industriehof

opgave

- verdichting
- warmtenet
- bodemkwaliteit
- ecologie
- mobiliteit
- erfgoed

legenda

1. Hoofdleiding warmtenet
2. Bovenleiding
3. Herbesteding
4. Verdichting (woon-werk)
5. Fytoremediatie
6. Mobility Hub

klimaatpark

opgave

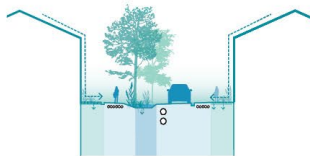
- klimaatadaptatie
- waterberging
- ecologie
- hittestress
- sport en spel
- biodiversiteit

legenda

1. Aanvoer hemelwater
2. Warmtenet
3. Helofietenpark
4. RVS Goot
5. Sportveld met waterbuffer
6. Waterspeelplek
7. Afvoer naar buitengebied

uitwerking klimaatstraat

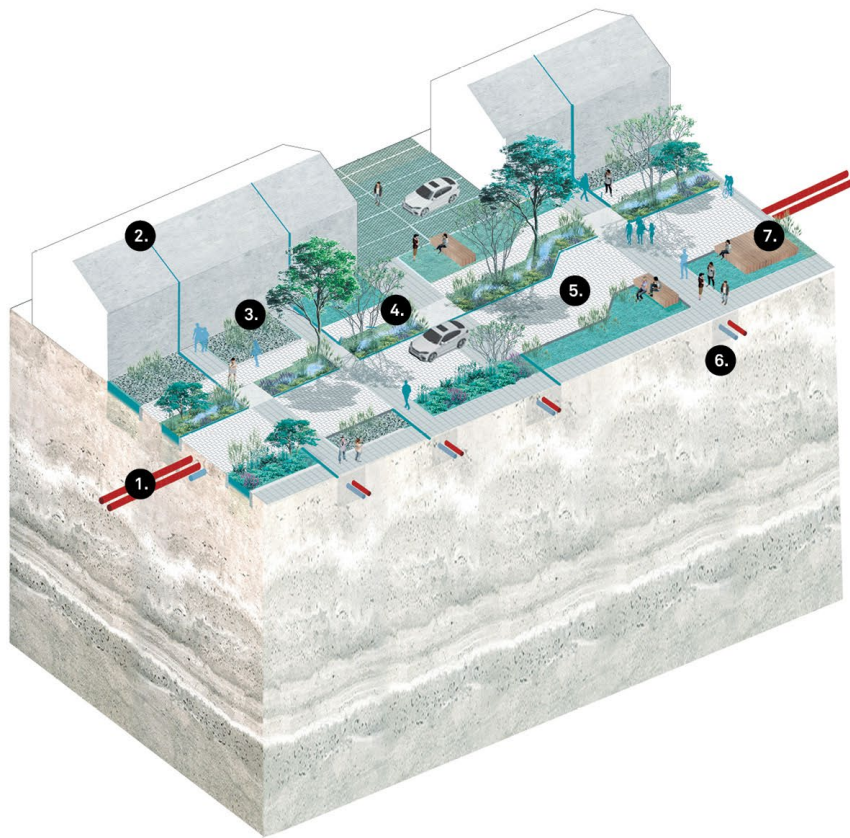

opgave

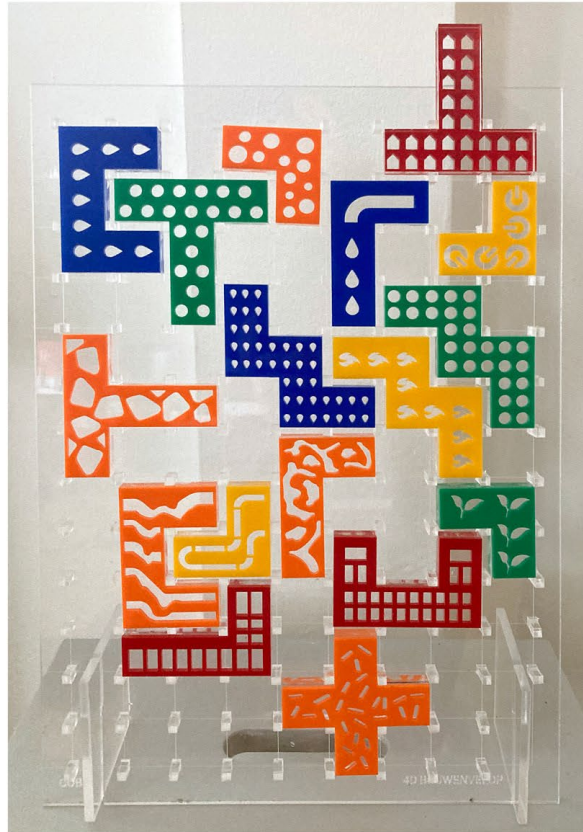
- klimaatadaptatie
- waterberging
- vergroening
- ontmoeting
- langzaam verkeer
- biodiversiteit

legenda

1. Warmtenet
2. Afkoppelen hemelwater
3. Watertuin
4. 'Groene goot'
5. Gedeelde ruimte
6. Aansluiting woning
7. Ontmoetingsplek

VERTICAL PUZZLE

samenwerken in boven- en ondergrond

klimaat
en water

ecologie en
natuur

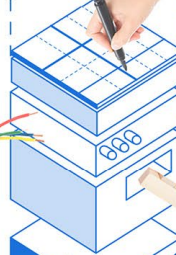

bouwen en
wonen

ruimtelijk
ontwerp

kabels en
netwerk

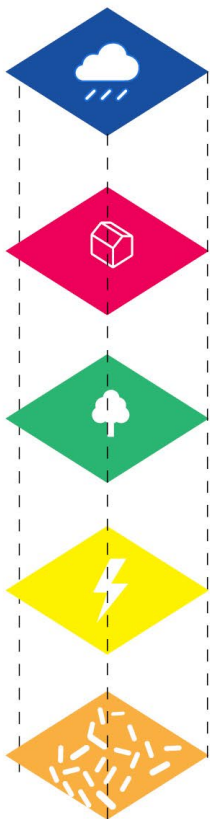

bodem en
funderingen

ondergronds
bouwen

spelen met de ruimtevraag

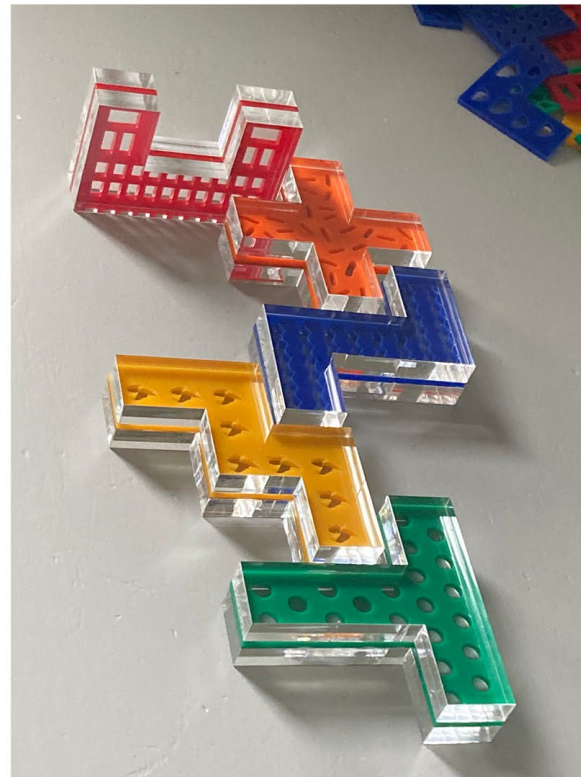
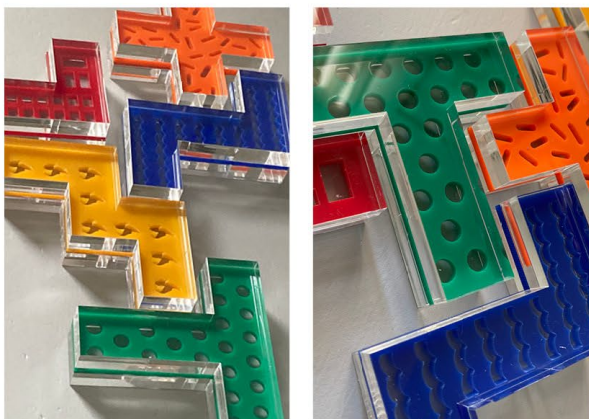
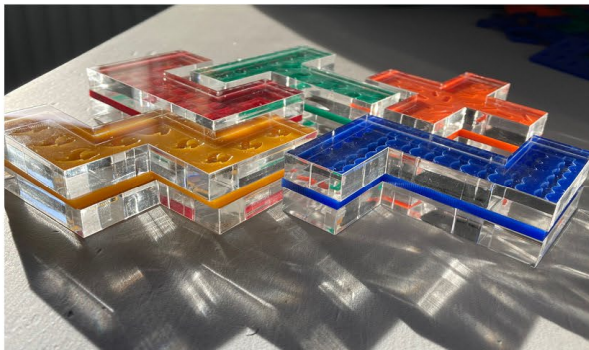
KLIMAAT
ADAPTATIE

BOUWEN EN
WONEN

GEZONDE
STAD

DUURZAME
NETWERKEN

BODEM EN
ONDERGROND

fictieve opdrachten

**Bouwen en
wonen**

Cultuur onder vuur!

Er moet een nieuw museum gebouwd worden

**Klimaat
adaptatie**

Wateroverlast!

Je moet meer water bergen in je wijk. Maak een waterplein.

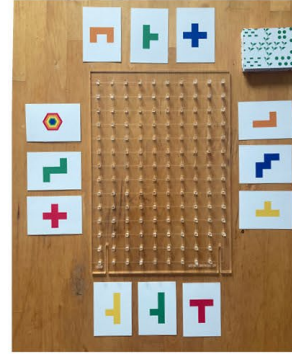
**Nieuwe
netwerken**

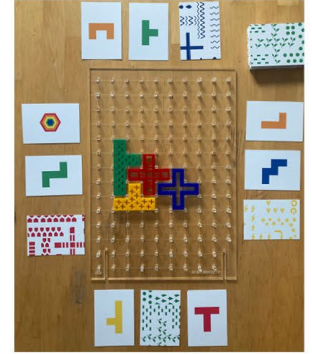
Energietransitie!

Er moet z.s.m. een warmtenet aangelegd worden door je wijk.

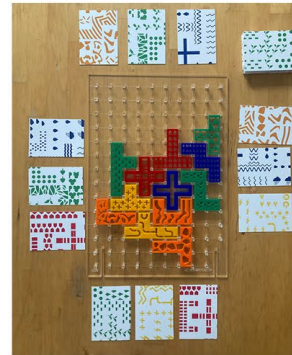
puzzelen in de doorsnede

1.

2.

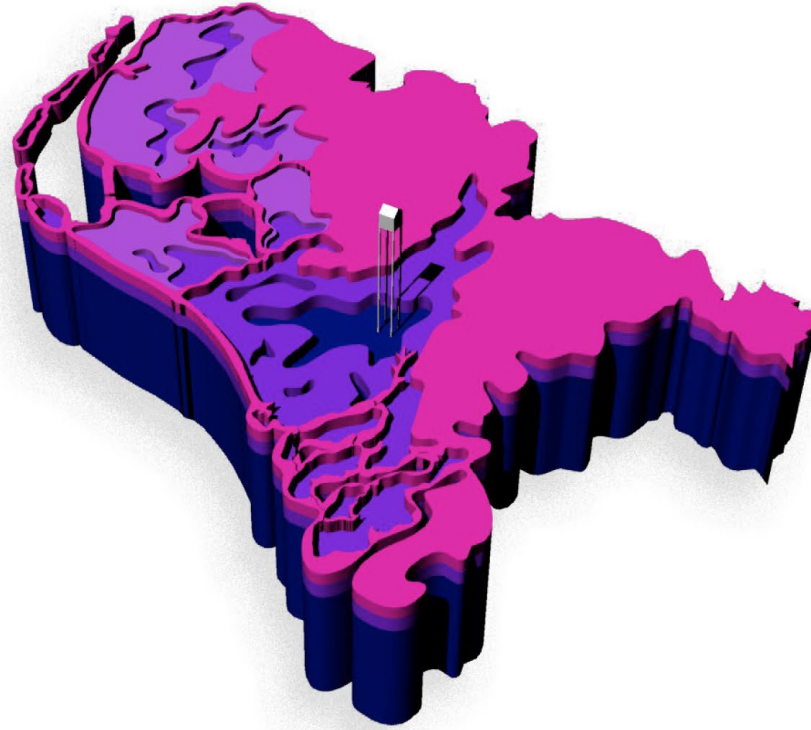

3.

4.

OPERATIE ZAKKENDE STAD

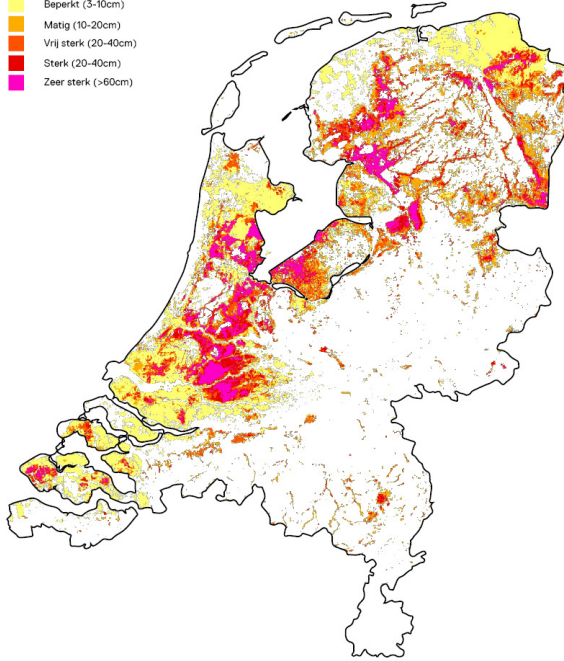

bodemdaling + verstedelijking

Bodemdaling tot 2100

legenda

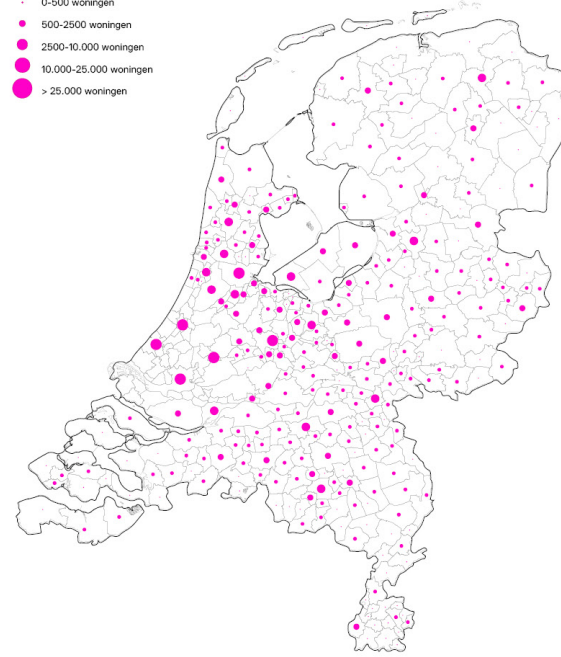
- Beperkt (3-10cm)
- Matig (10-20cm)
- Vrij sterk (20-40cm)
- Sterk (20-40cm)
- Zeer sterk (>60cm)

Bouwplannen 2020-2030

legenda

- 0-500 woningen
- 500-2500 woningen
- 2500-10.000 woningen
- 10.000-25.000 woningen
- > 25.000 woningen

Prognoses bodemdaling en verstedelijking

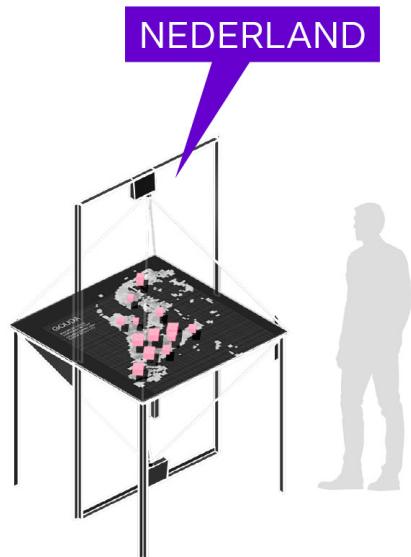
bodemdeling in de bestaande stad

water en bodem sturend?

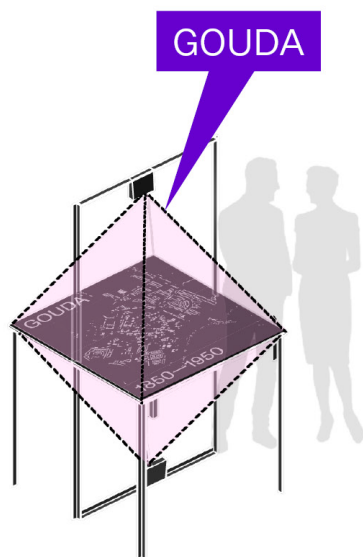

agenderen op 3 schaalniveaus

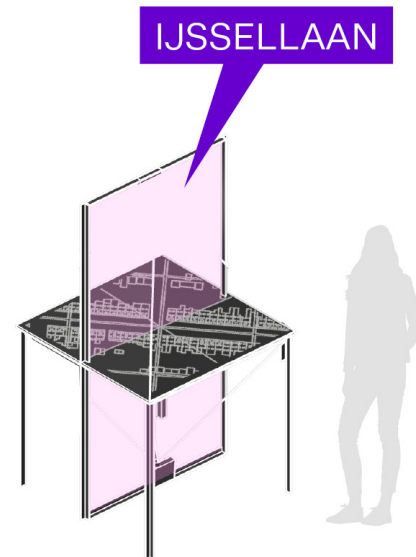
STEDEN

Een 3d-bodemkaart van zakkende steden in laag Nederland toont de schaal van de opgave.

WIJKEN

Kaartprojecties van boven- en ondergrond tonen bodemdaling als integrale ontwerpogave voor de stad.

STRATEN

Ruimtelijke perspectieven voor een andere omgang met bodem en water in een doorsnede van de straat.

data + ruimte

bodemdaling NL

HOE GAAN
WE WONEN?

WAAR GAAN
WE WONEN?

nationaal congres bodemdaling

XL - NEDERLAND

**WE MOETEN GEWOON DOORGAAN MET
BOUWEN IN LAAG NEDERLAND**

S - STRAAT

**ER MOET EEN VERBOD KOMEN OP HET OPHOGEN
VAN ZAKKENDE STRATEN EN TUIJEN**

